

Қазақстан Республикасының Білім және Ғылым Министрлігі

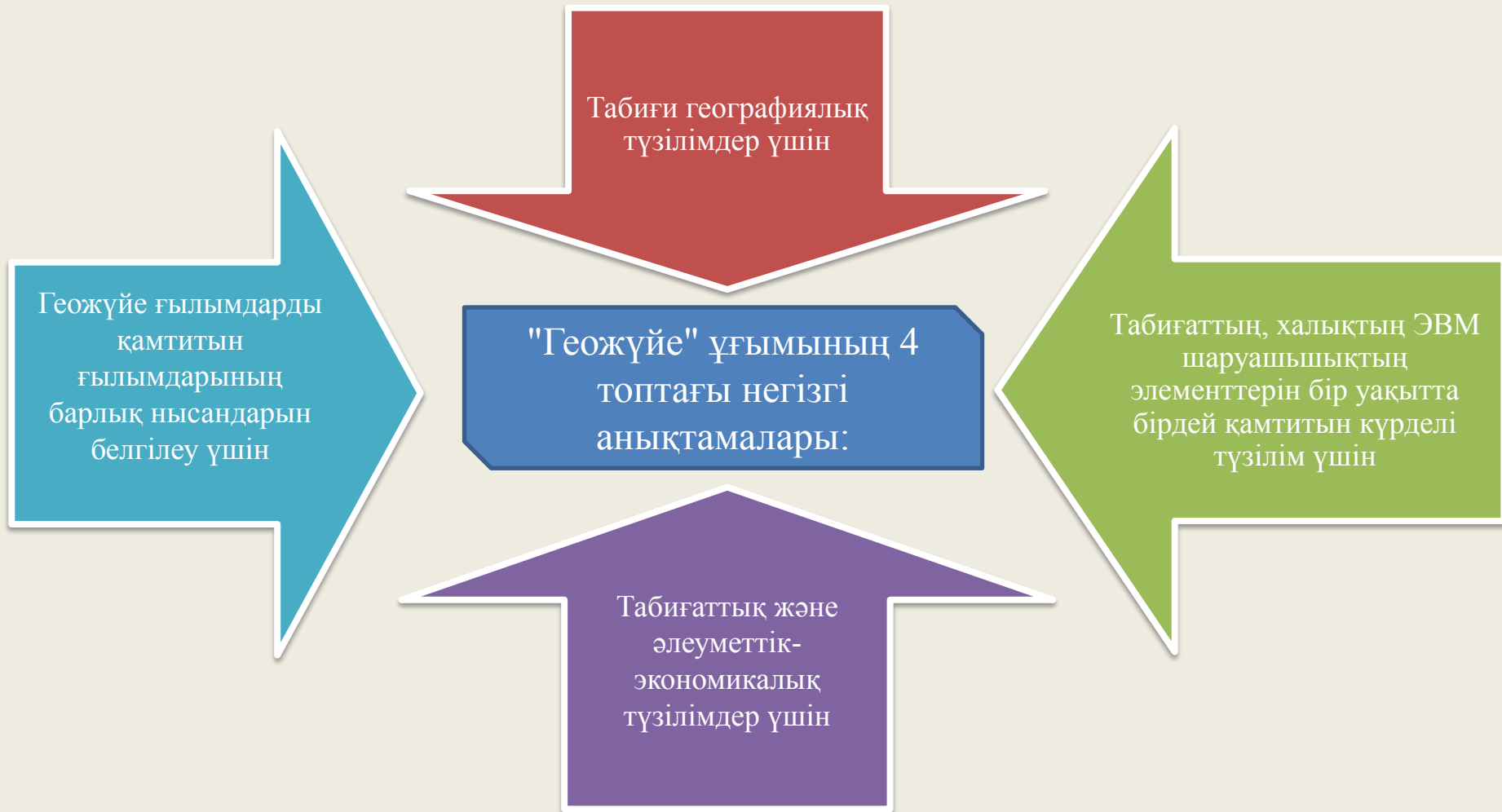
«Ландшафттық жоспарлаудың негіздері және геоэкология»
пәнінен
МӨЖ

Тақырыбы: Табиғатты қорғау эколого - шаруашылық және экономикалық
аспектілері

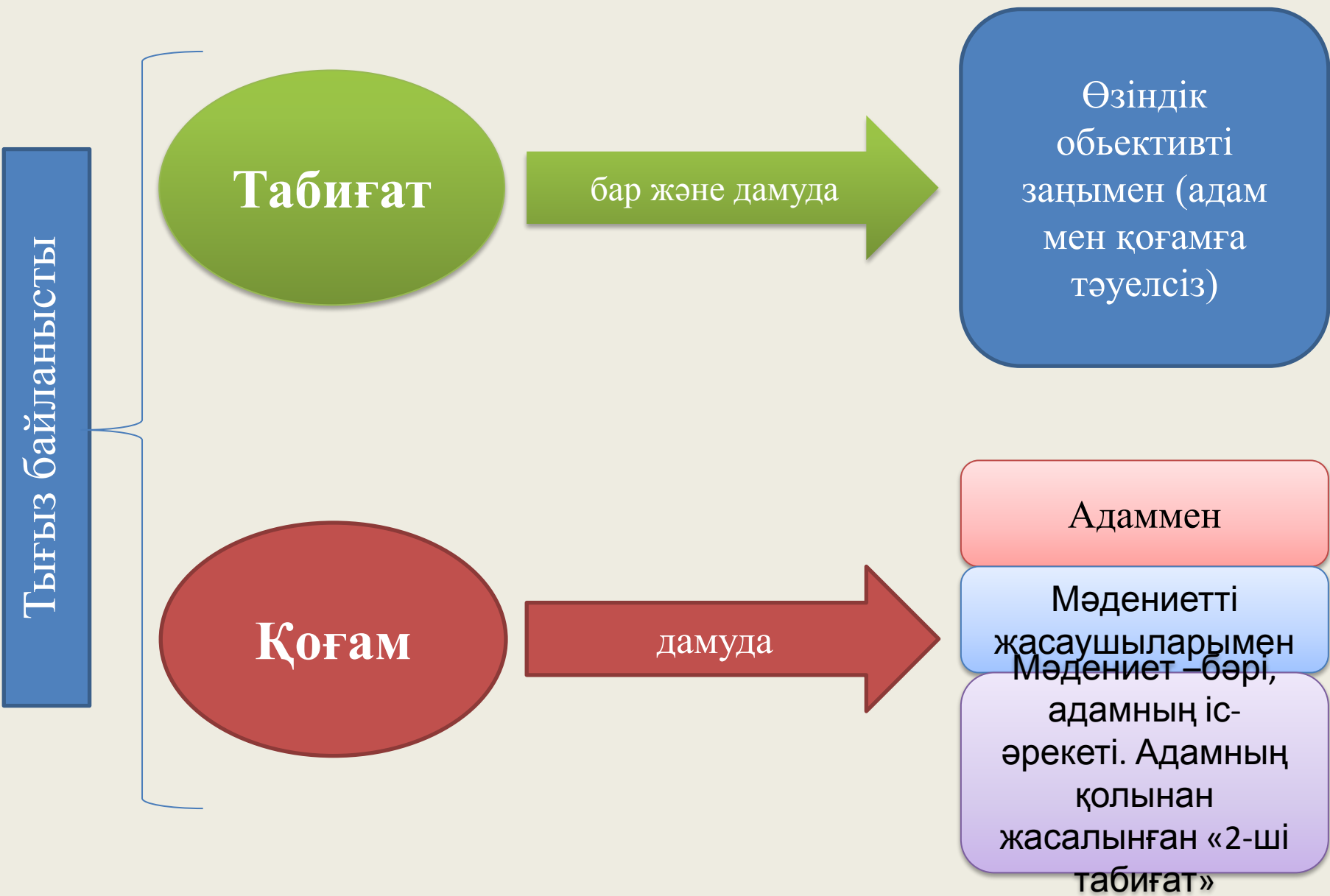
Орындаған: 6М011600 география
1 курс магистранты Құмарбекұлы Санат
Тексерген : п.ғ.д. профессор Бакирова К.Ш.

Геожүйе

Геожүйе - географиялық қабықтың өзара байланыстағы және өзара әрекеттес көптеген құрам бөліктерінен тұратын географиялық түзілім.

Табиғат - қоғамның тіршілік ету және өмір сүру ортасы

Тығыз байланысты

Табиғат

бар және дамуда

Өзіндік объективті заңымен (адам мен қоғамға тәуелсіз)

Қоғам

дамуда

Адаммен

Мәдениетті жасаушыларымен
Мәдениет – бәрі,

адамның іс-әрекеті. Адамның қолынан жасалынған «2-ші табиғат»

Қазіргі кезеңде қоршаған орта жағдайына шешуші әсер ететін топ факторлары :

- жер бетіндегі халық санының өсуі мен урбанизацияның (қалалардың өсуі) демографиялық аспектілері

- адам қоғамының өндірістік іс-әрекет сферасындағы ғылыми—техникалық прогресс

Табиғат пен адам арасындағы қарым- қатынас

адам
баласының
тіршілік
қажеттіліктері

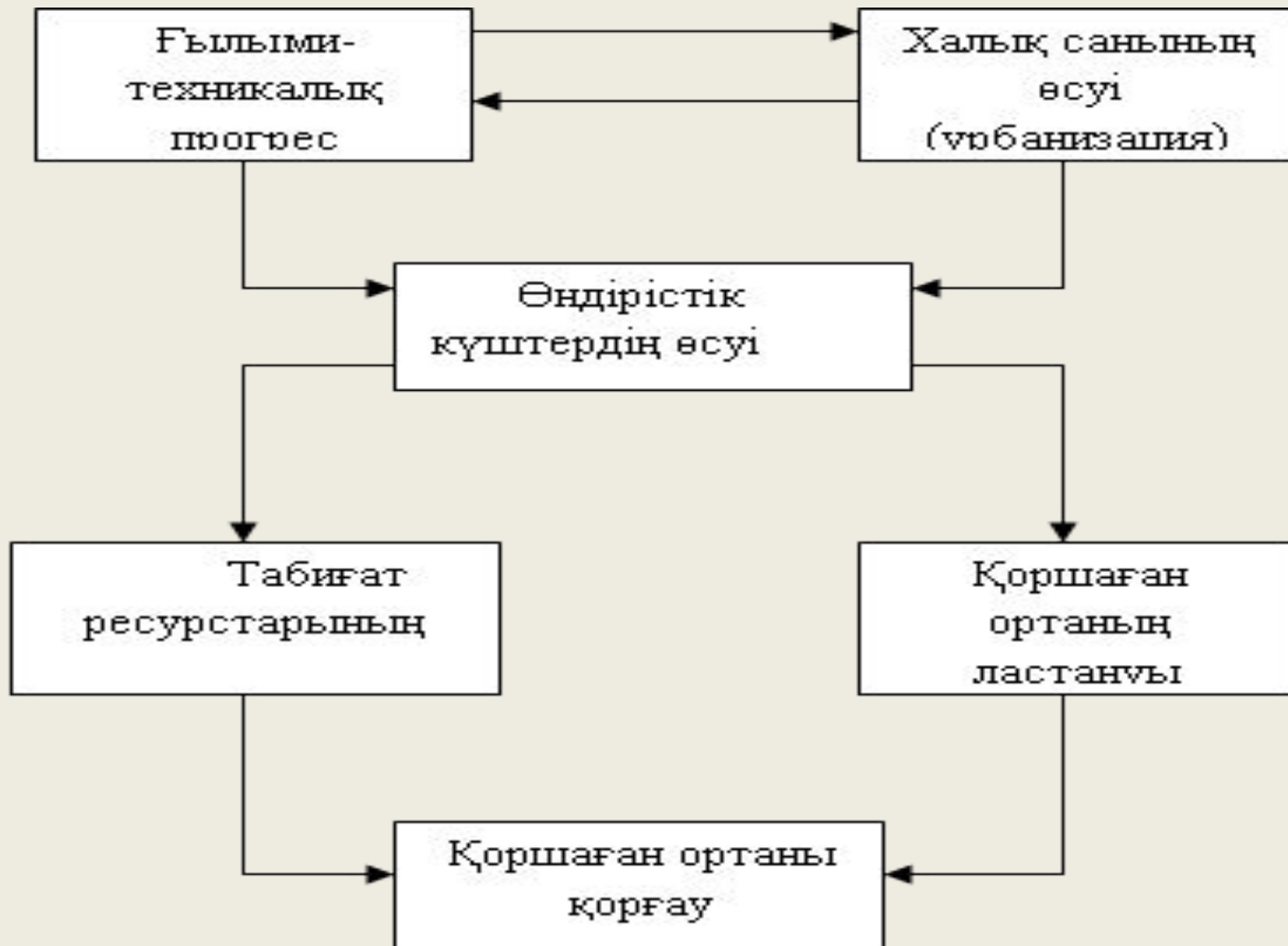

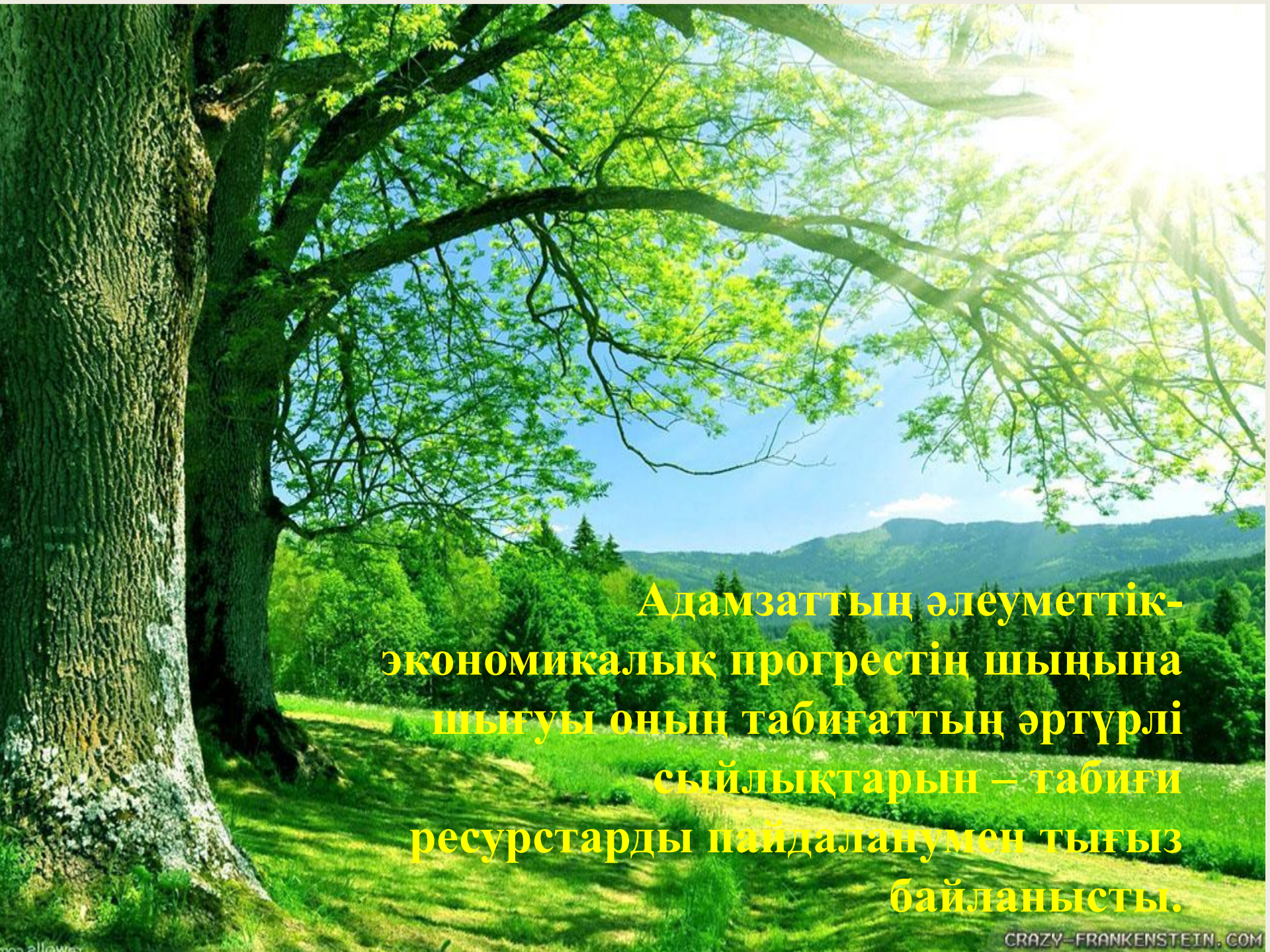
өнеркәсіптік
технологияның
мүмкіндіктері

арасындағы динамикалық
тепе-теңдіктің өзгеруі

Геожүйенің
экологиялық
тұрақтылығының
бұзылуына әкеледі

Қоршаған ортаны қорғаудың негізгі факторлары:

A large, leafy tree in a sunlit forest with mountains in the background. The tree is on the left, with its trunk and branches extending across the frame. The background shows a lush green landscape with rolling hills and mountains under a bright blue sky with some clouds. The sun is shining from the top right, creating a lens flare effect.

**Адамзаттың әлеуметтік-
экономикалық прогрестің шыңына
шығуы оның табиғаттың әртүрлі
сыйлықтарын – табиғи
ресурстарды пайдаланумен тығыз
байланысты.**

Табиғи ресурстар

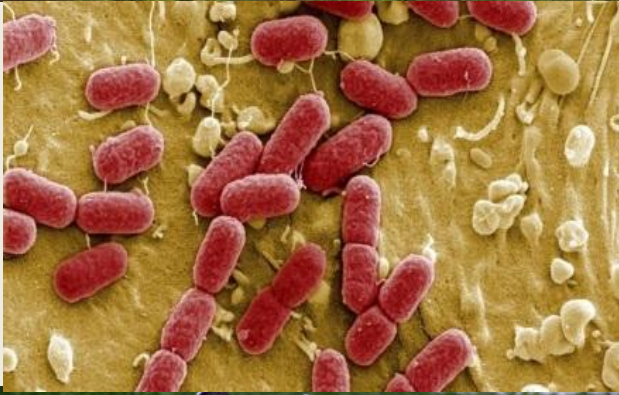

Биологиялық

Минералдық

Энергетикалық

Биологиялық ресурстар – биосфераның бүкіл тірі компоненттері.

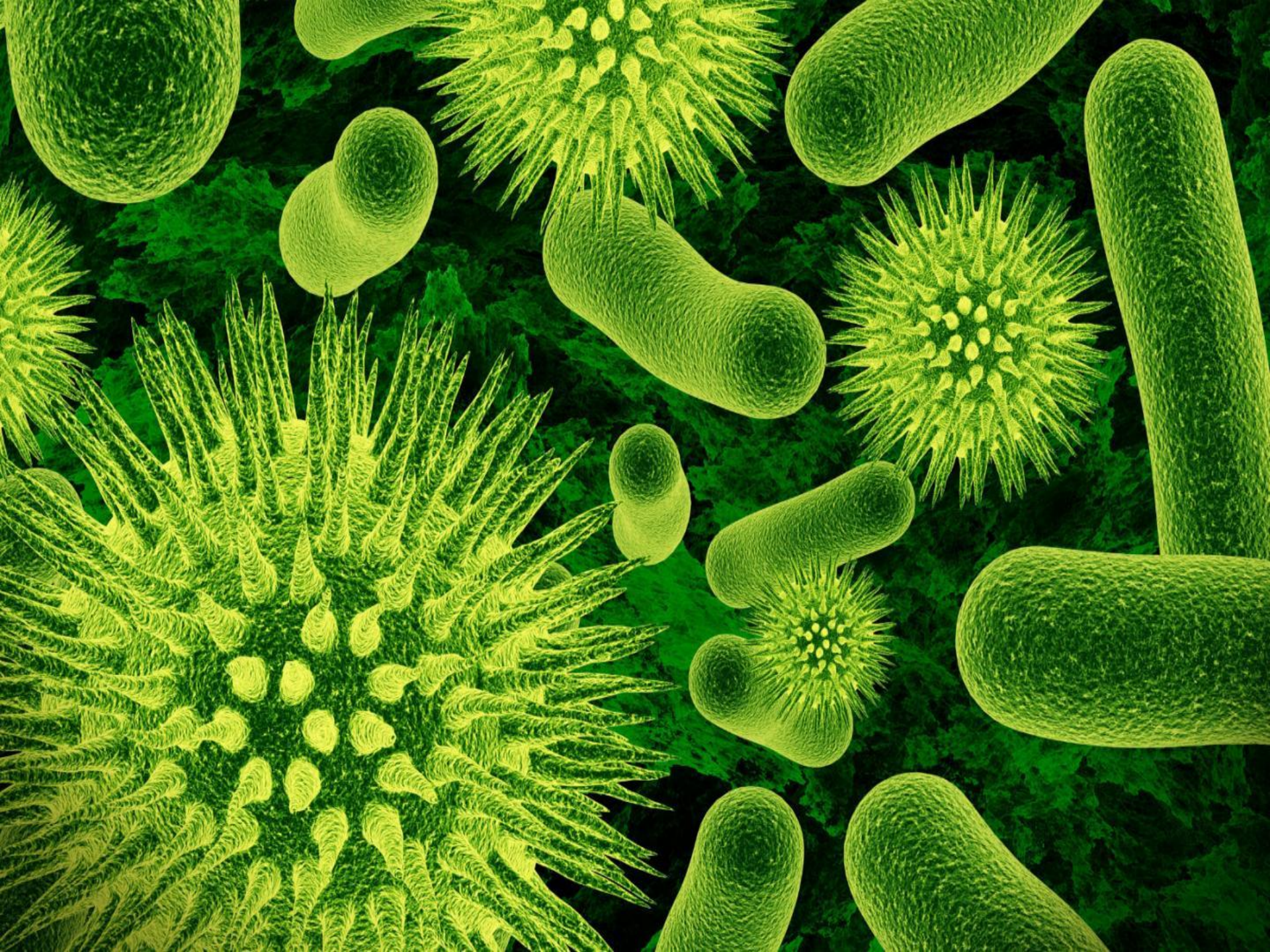
Продуценттер

Редуценттер

Консументтер

Минералды ресурстар - шаруашылықта минералдық шикізат ретінде қолданылса, отын түріндегі шикізаттар деп аталады.

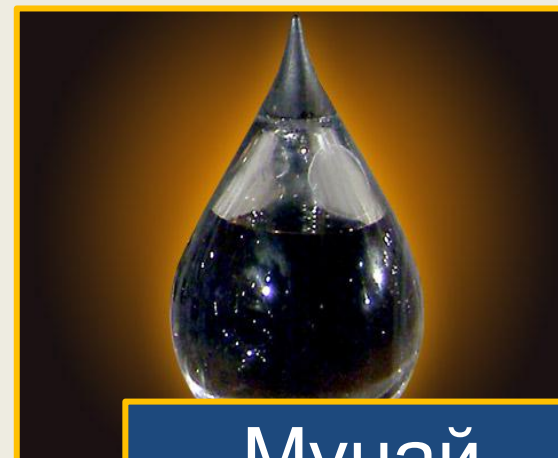
Оған жататындар:

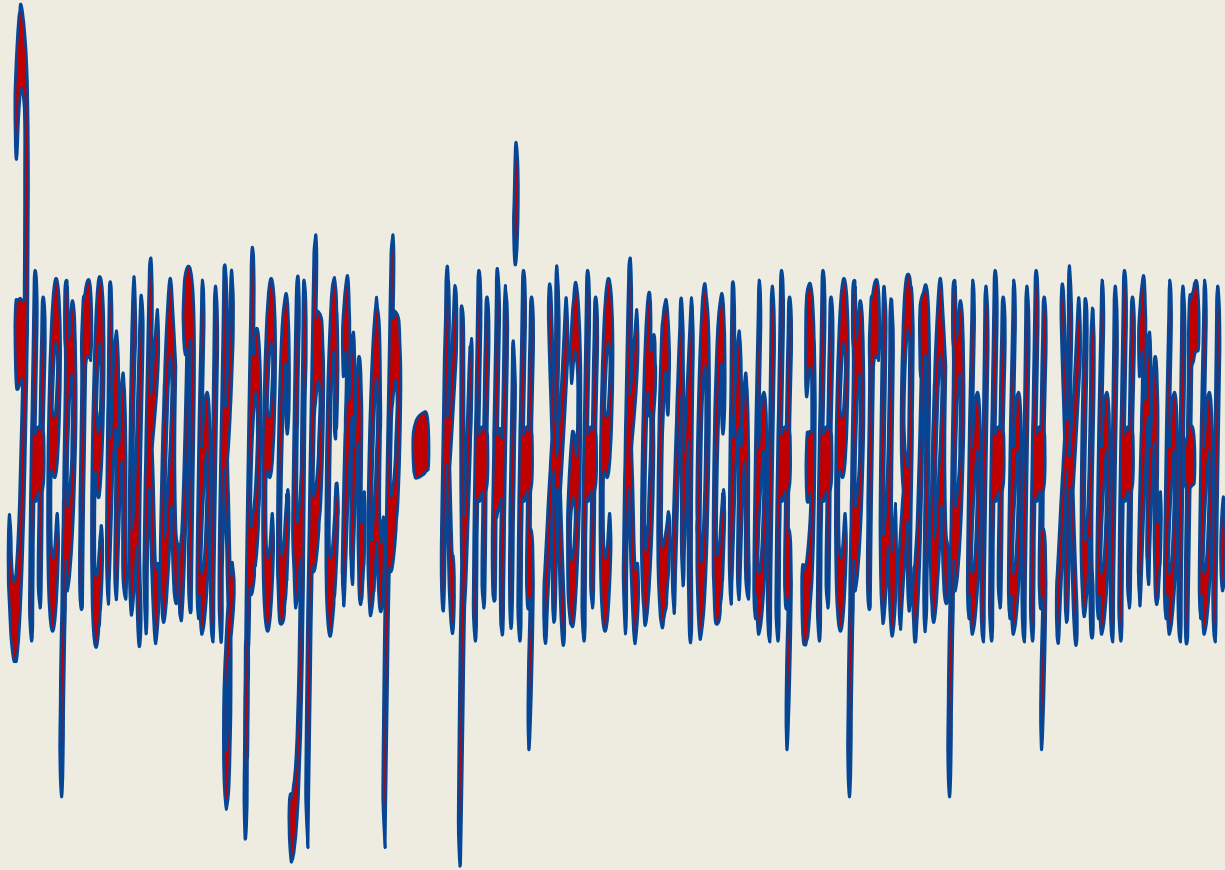
Көмір

Газ

Мұнай

Сарқылмайтын ресурстарға күн энергиясы

☉ Sun

Сурьят — күн жүйесінің орталығындағы және ең ірі жұлдызы. Оның диаметрі 1,4 млн км, массасы 330 000 Жер массасына тең. Сурьяттың өзінің айналу периоды 25,3 күн, ал Жерге қарай айналу периоды 365,25 күн.

☿ Mercury

Меркурий — күн жүйесінің ең кіші планетасы. Оның диаметрі 4 878 км, массасы 0,055 Жер массасына тең. Меркурийдің айналу периоды 88 күн, ал Жерге қарай айналу периоды 88 күн.

♀ Venus

Венера — күн жүйесінің екінші планетасы. Оның диаметрі 12 104 км, массасы 0,215 Жер массасына тең. Венерадің айналу периоды 225 күн, ал Жерге қарай айналу периоды 584 күн.

Halley's Comet

Галлея кометасы — күн жүйесінің ең ірі кометасы. Оның ұзындығы 29 км, диаметрі 1 км. Галлея кометасының айналу периоды 76 жыл, ал Жерге қарай айналу периоды 76 жыл.

☾ Moon

Ай — Жердің ең ірі табиғи спутнигі. Оның диаметрі 3 474 км, массасы 0,0123 Жер массасына тең. Айдың айналу периоды 29,5 күн, ал Жерге қарай айналу периоды 29,5 күн.

A photograph of a wind turbine in a field under a stormy sky. The turbine is on the left side of the frame. The sky is dark and cloudy, with a large, bright, circular light effect in the center. The foreground is a field of crops.

**Жел энергиясы
жатады.**

Табиғи ресурстар өндірісте қолдануына байланысты

Қазіргі заманғы әлемдік өнеркәсіпте орасан көп мөлшердегі шикізат қолданылды.

Оның құны өнеркәсіп өнімін өндіруге жұмсалған жинақтама шығында шамамен 75% болады.

Сондықтан көптеген табиғи ресурстар (ең алдымен көмір, мұнай, газ) біртіндеп азайып келеді.

**Адамның ретсіз іс-
әрекетінің нәтижесінде
кейбір биологиялық
маңызды жануарлар мен
өсімдіктердің саны
қысқарып кетті.**

Олар:

Тасбақ
а

Каспий итбалығы

Жолбарыс

Женьшень

2006/08/19 11:51:56

**Жуса
Н.**

Табиғи ресурстарды ұтымды пайдалану

дегеніміз – адам мен биологиялық түрлердің өмір сүруіне қажетті қоршаған отаның параметрлерін сақтай отырып, ресурстардың энергетикалық және шикізат қорлары қалпына келетіндей етіп жүргізу.

Ресустарды тиімді пайдаланудың мақсаты - табиғаттың
алуантүрлілігін сақтай отырып, халықты
қажеттіліктермен қамтамасыз ету.

Экология мен экономика өзара байланысты

Табиғатты пайдалану(өндіріс)

Табиғат байлығын өндіретін өндірістік салалар

Өндірістік шаруашылықты табиғатты қорғау шаралар

Табиғат байлығын есепке алу, оның өнімділігін жаңғырту(молайту)

Табиғат байлығын барлау, өндіру және ұқсату

Атмосфераны, су көздерін, жерді, жер қойнауын қорғау

Қалдықтарды пайдалану

Табиғат байлығын жаңғырту (қалпына келтіру,молайту)
ЭКОЛОГИЯ

Қорытынды:

Кез-келген табиғи ресурсты қолдану кезінде, оның тұтас экожүйе елер мен жеке табиғи ресурстарға әсерін ескеру қажет.